

SEINALEAK

■ AURKEZPENA

Emakumeen kontrako bortizkeria diskriminazio era ikaragarria eta giza eskubideen bortxaketa da. Orduan Berdintasun-Ministerioa zeritzonak Estatu guztiko nerabeekin egindako ikerketak ezagutarazi zuen hamar nesketatik batek aitortzen zuela bere bikoteen aldetik tratatu txar-egoera jaso izana, bai zuzeneko eraso fisikoak, bai bere adiskideen kontrola edota larderiak, besteak beste. Datuek erakusten digute ez direla isolatutako kasuak eta arazoa benetakoa dela.

Horregatik eta Euskadi SATSEren oinarritzko printzipioen artean osasun publikoaren defentsarako bere eskura dituen neurriak hartzea dagoenez gero, eta kontuan izanik berdintasun erreala lortzeko neurri bultzada eta sustapenean konpromiso argia onartu duela, alde batetik jende gazteari eta bestetik Erizaintzako eta Fisioterapiako taldeari zuzenduta dagoen komiki hau editatzen dugu. Erreakzionatu ahal izateko bikote erlazioetan zein jokaera diren onargarriak eta zeintzuk ez identifikatzen ikastea oinarritzkoa dela uste dugu, hortik komiki honen titulua: Seinaleak.

Bertan erakusten dira gazteok zuen bikote-harremanetan bizi ditzakezuen egoera hurbilak eta batetik, nerabeenganazko bortizkeria aurrez ikusi eta arrisku-egoeren detektziorako jarraibideak eskaini nahi dizkizue eta beste alde batetik, Erizaintzeria sentzibilizatu eta emakumeen aurkako bortizkeria kasuak aurrez ikusteko eta zuzen tratatzeko hura erreminta gehiago batez dotatzea eta OMEk ondo dioen bezala, “osasuneko sektorearen erantzun egokia laguntza handikoa izan daiteke emakumeen kontrako bortizkeriaren aurkako prebentziorako

eta ondoriozko erantzunerako. Osasun-zerbitzuak egiten dituztenen sentsibilizazioa eta heziketa orban sozial honekin amaitzeko estrategia garrantzitsuenetako bat dira”.

Emakumeen kontrako bortizkeria gizartearen eta osasun publikoaren arazo larria da, sufritzen duten neska eta emakumeen osasun fisiko, buruko eta sexualean sortzen dituen arazoengatik. Horregatik oso garrantzitsua da sarritan itxurako normaltasunean edo “maitasunaren berezko” jelsietan bilduta datorren bortizkeria mota hau antzematea.

Komikian deskribatzen diren egoera antzeko edo berdinetan aurkitzen bazarete edo sufritzen ari den norbait ezagutzen baduzue, fidatzen zareten pertsonaren batekin gaiaz hitz egin ezazue, 016ra dei ezazue edo zuen Erizainari galde iezaiozue, gaizki tratatzen duenik ez delako aldatuko, eta egoera luzatzeak sufrimendu gehiago sortzeko soilik balio izango du.

■ Argumentua eta gidioia:

Roberto Abad García
Mikel Bao Aguirre
Marisol Díaz González
Ana Estévez Gutiérrez
Irache Urbiola Pérez

■ Marrazkiak:

Mikel Bao Aguirre

LEGEZKO GORDAILUA: BI-1189-2013

■ Eskerrak

Komiki honen egileok gure esker ona adierazi nahi diegu **Iratxe Aramburu Ortegarri, Nuria Pascual Urbiolari eta Ainara Echevarría Sotori** guri historiaren protagonisten diseinurako bere irudia utzi izana. **ZAINDU**ko komikiaren ebaluaziorako bere ezaguera eskuzabalki eman zuten pertsona guztiei ere bere laguntza eskertzen diegu.

Eta azkenik, **SATSE Euskadiri** proiektu honen, non gure berotasun eta arduraldirik handienak jarri ditugun, edizioa eta zabaltzea eskertzen diegu.

ZURE HIRIKO OSASUN ZENTRO BAT, EDOZEIN EGUNETAN...

EA... EMM...
MARÍA?

EZ DAGO?

TXITTXAT

Iratxe (12.02): bai,
Ikerrekin kontsultan
Nuriki (12.03): gero
geldituko gea? parke?
Iratxe (12.03): atsaldean

PLI
PLI
PLI

PLI
PLI
PLI

TXITTXAT

Ainaranara (12.04): OK
:)))))) nirebaitiiii
Ainaranara (12.04):
geoarte neskak :P
Iratxe (12.05): zeguay

ASPERTZEN ARI
NAIZ. PASAIDAZU
MOBILA.

IRATXE?

TOKATZEN
ZAIT.

BALE.

MOVIFONE MENU

DOITZEAK
DEI ZERRENDA
MEZUAK
INTERNET

PLI
PLI

BERAZ METODO
ANTIKONTZEPTIBOEI BURUZKO
INFORMAZIOA
BEHAR DUZU.

BAI,
HURRENGO
EGUNEKO
PILULARI
BURUZKOA.

HORTAZ
SEXU-HARREMANAK
MAIZ MANTENTZEN
DITUZU.

BAI,
NIRE
SENARGAI-
REKIN.

IRATXE, PILULA EZ DA
NORMALEAN ERABILI
BEHAR DEN METODO
ANTIKONTZEPTIBOA.
BESTE EGOKIAGO
BATZUK DAUDE.

EZ DUZUE BESTE
NEURRIRIK HARTZEN?
ZURE SENARGAIK EZ
DU PRESERBATIBORIK
ERABILTZEN?

ZERA...
BERAK
EZ DU
NAHI.

KONDOIAZ
EZ DELA
GAUZA
BERA DIO.

HARENTZAT,
KONDOIA EZ
ERABILTZEIA ELKAR
MAITE DUGULA
FROGATZEKO MODU
BAT DA.

ETA ZER
DERITZOZU
ZUK GAI HONETAN
HARK ERABAKIA
HARTZEAZ?

NIRE SENARGAIK
GAUZA HORIEK
MUTILEK ERABAKITZEN
DITUZTELA DIO...

EZ, EZ.
HORI EZ DA
HORRELA,
INOLA ERE EZ.

IRATXE, HEMEN BIKOTE ARAZOEZ,
GENERO-INDARKERIAZ ERE AHOLKUA ESKAIN
DIEZAZUKEGU ... HITZ EGIN DEZAGUN
NAHI DUZU?

EZ DUT
BEHAR.

NIRE SENARGAIK
ASKO MAITE NAU
ETA NITAZ
ARDURATZEN DA.

PLI
PLI
PLI

ARRATSALDE
HORRETAN...

ETA ZER
GERTATU
ZEN
GERO?

BADA... MUGIKORRA
NIRI ITZULTZEN ORDU
ERDIA EMAN ZUELA.

JO, NESKA.
SINESTEZINA DA.

ZUK EGIOZU
KASO BERARI,
ZURETZAT
ONENA ZER
DEN BADAKI
ETA.

EZTA
PENTSATU
ERE!

BATEK BERAK
ERABAKITZEN
DITU GAUZA
HORIEK...

**TIRIRI
TIRIRI**

BADAKIT...

**TIRIRI
TIRIRI**

BERA DA.

**TIRIRI
TIRIRI**

IKUSTEN NURIA, IKUSTEN DUZU NOLA
ASKO MAITE DUEN? UNEORO
DEITZEN DIO ... HORI
MAITASUNA
DA.

ANARA, ISILDU
ZAITEZ, EZEIDAZU
HITZ EGINARAZI...!
GRRR-A!

PLI

**TIRIRI
TIRIRI**

KAIXO...

EA BIZKORRAGO
ERANTZUTEN DUZUN!
EZ ZAIT GUSTATZEN
ZAIN IZAN
NAZAZUN!

BARKATU.

ZER EGITEN ARI
ZARA? NOREKIN
ZAUDE?

ANARA ETA
NURIAREKIN.

JO, BETI
BEZALA.

EZ AHAZTU BIHAR
KEPAREN ETXEAN
FESTARA GOAZENIK, EH?

BAI, BALE.

ZORTZIETAN
JASOKO
ZAITUT.

MAITE **PLI**
ZAITUT.

BIHAR BAZATOZTE
JAIRA? USTE NUEN
IRATXEK EZ ZUELA
GOGORIK...

IRATXERI BAKARRIK
DITUEN BI LAGUN
PLASTA HORIEKIN
EGOTEA ATSEGIN
ZAIO.

NESKAK MOTZ LOTU
BEHAR DIRA BETI...
ZUK EGIDAZU KASU
NIRI, KIDE...

POTOA JATEN
DIOTE, ETA GERO
HARRO JARTZEN ZAIT
ETA GUZTJETAN KONTRA
EGITEN DIT.

TXO,
NOLA PASATZEN
HAIZEN...

TXITTXAT

Iratxe: festafestafesta
!!!!!!!
Nuriki: minigona kañera
hori ikusi nahi duguuuuu
Ainaranara: :)))))))))

BAZEN
GARAIA...

KAIXO.

?!?

BAINA
ZER ARRAIO
JANTZI
DUZU?

EZ ZAIZU
GUSTATZEN?

URDANGA
GALANTA
DIRUDIZU.

ZOAZ
ALDATZERA.

KAIXO, KEPA,
BAI, JADA
BAGOAZ
HARUNTZA...

BAINA...

IGO-
TZEKO
ALDA-
TZERA!

JADA!

EZ, EZER EZ...
IRATXEK EZ
ZEKIEN ZER
JANTZI ...

KEPAREN ETXEAN, JAI A EDERKI DOA.

JOANGO GARA
BIRRA BATZU-
REN BILA?

JO, A ZER
ZORTEA... ZURE
LAGUNAK
ETORRI DIRA.

EEEH.
KAIXO,
NESKAK!

KAIXOOO...

A ZE
BABUA.
AKABUA
DA!

ETA
MINIGONA?

IKERRI EZ ZAIO
GUSTATZEN...

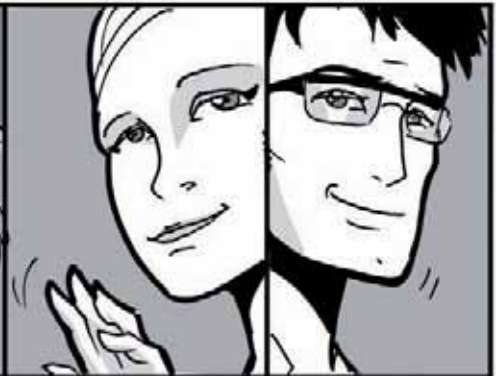
EMAGALDU
BAT EMATEN
DUDALA DIO...

BENO, PIXKA
BAT URDANGA
BAZENIRUDIEN,
NESKA...

BANA,
ZERTAZ ARI
ZARA?

BLA
BLA
BLA

ETA HORI NOR DA?!

BADA... ANDONI DA, KLASEKOA.

MUGIKORRERA GAUEKO HAMARRETAN DEITZEN DIZUNA EH? HORI?

LAN BAT EGITEN ARI GARA...

MUGIKORRA. EMAIDAZU.

EA ORAIN ZURI DEITZEKO ADURRIK DVEN BIZKOR HORREK...

BI ORDU GEROAGO...

JADA?
HAIN GOIZ?

BAGOAZ?

BENGA... ZUREKIN
BAKARKA EGON NAHI DUT...

OSO ONDO
PASATZEN ARI NAIZ...

JAKINA, HAIN ONDO
PASATZEN DUZU NIRI EZ
DIDAZULA KASURIK
ERE EGITEN!

BENGA,
GOAZEN.

EZ.

EZ NAZAZU
HASERRETU...

EZETZ!

GELDI!

MINA
EGITEN
DIDAZULA!

KOKOTERAINO
NAGO!

BETI LERDOKERIAZ
AZALTZEN
ZATZAIZKIT!!

GUREAK
EZ DU
FUNTZIO-
NATZEN ZURE
ERRUAGATIK!

BI EGUN
GEROAGO...

ATZO EZ ZIDAN
TELEFONOA HARTU
EGUN GUZTIAN...

GAUR BERDIN.
HAMAR ALDIZ DEITU
DIOT, ETA EZER EZ.
ERABAT JOTA
NAGO.

ZIUR NIREKIN
HASERRE
DAGOELA...

LASAI NESKA,
MUTILAK BETI
DABILTZA BEREN
KONTUETAN,
BADAKIZU...

ERGEL BAT
DA. UTZI
EGIN BEHAR
DUZU.
GAUR BERTAN.

TIRIRI
TIRIRI

BERA
DA.

TIRIRI
TIRIRI

PLI
KAIXO.

NESKA...
ETZAZU
ERANTZUN.

TIRIRI
TIRIRI

BENGA...
SEGURU
BARKAMENA
ESKATU NAHI
DIZULA.

KAIXO,
NOLA
ZAUDE?

JAIAN ERGEL BAT
BEZALA PORTATU
NINTZEN.

HORI GEHEGIZKO
BI GARAGARDO
HARTZEAGATIK
GERTATZEN ZAIT...

IRATXE...
BARKATUKO
NAUZU?

BADAKIZU NI
EZ NAIZELA
HORRELAKOA...

Behar duzuna zainduko
zaituen senar on
bat da...

Lan egin?
Nik ezkondu nahi
dut eta nire
senarrak lan egitean
deztala...

Gaur egun jada
neskak ez dira bere
lekuan egotearekin
konformatzen...

XXI mendean
emakumeek guztia
abagune berberak
erabiltzen dituzte...

Zuk egizu
dioena eta
guztia
joango da...

Bikote-arazoak,
genero-bortizkeria...

TXITTXAT

Ainaranara (16.20): nire etxean geratuko gara?
 Iratxe (16.32): ezin dut gero kontsulta daukat
 Iratxe (16.35): bihar kontauko, bale? :))

